

Kako citirati?

Pomoć prilikom navođenja literature

Upute za navođenje literature korištene u pisanju diplomskih, završnih specijalističkih i doktorskih radova na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Izradila Središnja medicinska knjižnica

13. svibnja 2016.

Plagiranje

...

Plagiranje je neovlaštena uporaba tuđeg autorskog vlasništva, ideja, postupaka ili riječi objavljenih u knjigama, časopisima, na mrežnim stranicama ili bilo gdje drugdje, bez navođenja podataka o izvoru. Neovlašteno prikazivanje tuđeg rada kao vlastitog zapravo je krađa intelektualnog vlasništva.

Plagiranje se izbjegava ispravnim citiranjem/navođenjem korištenih izvora.

Tuđe riječi, misli i ideje treba ispravno navoditi pazeći da se izbjegnu tri osnovne moguće pogreške:

- krađa teksta,
- simulacija parafraziranja te
- krađa ideja i metoda.

Kod doslovnog navođenja dijela tuđeg teksta, koriste se navodnici i navodi se izvor. Kod parafraziranja i/ili prevođenja dijela izvornog teksta navodi se izvor, a izvorni tekst prepričava se vlastitim riječima. Tuđe ideje također je neetički predstavljati kao vlastite.

Hebrang Grgić I. Časopisi i znanstvena komunikacija. Zagreb: Ljevak; 2016.

Sadržaj

Plagiranje	
Opće upute	3
Sastavni dijelovi referencija	5
Primjeri.....	7
KNJIGA.....	7
DIO KNJIGE	7
ČLANAK U ČASOPISU	8
E-IZVORI	9
IZVJEŠĆA	9
BAZE PODATAKA	10
OSTALE VRSTE PUBLIKACIJA.....	10

Opće upute

Navođenje ili citiranje literature postupak je kojim autor/i u pisanju znanstvenoga ili stručnoga rada navode i opisuju dokumente i djela kojima su se koristili kako bi potkrijepili svoje stavove i rezultate, odali priznanje autorima i djelima koji su im prethodili, čitateljima osigurali uvid u izvore zbog provjere ili daljnjeg korištenja te konačno, kako bi izbjegli plagiranje do kojega može doći pri manjkavom navođenju ili nenavođenju korištenih radova. Citirati znači da ste ideje, riječi, grafičke prikaze i sl. iz nečijeg tuđeg djela korištene u vlastitome tekstu na propisani način označili i opisali. Na korištena djela ili dokumente čitatelja upućujete u tekstu i u popisu korištene literature. Popis korištene literature često se naziva i popisom referencija. Referencija je skup standardnih podataka koji su potrebni za prepoznavanje i pronalaženje citiranoga djela ili navoda.

[International Committee of Medical Journals Editors](#) (ICMJE), utjecajno međunarodno tijelo urednika medicinskih časopisa, u svojim je uputama za pripremu rukopisa za objavljivanje u medicinskim časopisima predložilo i način navođenja/citiranja literature poznat pod nazivom Vancouverski stil citiranja. Taj način citiranja najčešće se susreće u medicinskoj literaturi. Preporuča se citirati djela objavljena u cijelosti, odnosno ona djela koja su javno dostupna, što ujedno znači da treba izbjegavati navođenje sažetaka, usmenih priopćenja i sl.

Prema Vancouverskom načinu citiranja **podatak o citiranom djelu u radu se pojavljuje najmanje dva puta**. Prvi put u tekstu rada, a drugi put u popisu korištene literature. Navodi/citirana djela se u tekstu rada označavaju arapskim brojkama (u zagradama, od 1 nadalje):

„Lewis (4) zaključuje da...”

Ponovljeno citiranje nekog rada treba označiti istim brojem pod kojim je prvi put spomenut.

Moguće je navoditi više izvora:

„Brojna istraživanja (3-8, 14, 15) pokazuju kako je...”

U popis korištene literature navodi se upisuju redosljedom pojavljivanja u tekstu rada.

Prilikom **doslovnog navođenja** izvatka iz drugog teksta koriste se navodnici. Ovaj način citiranja treba koristiti samo u slučajevima kada se informacija ne može kvalitetno preformulirati ili sažeti (npr. kod navođenja definicija).

Sekundarno citiranje odnosi se na slučaj kada autor koristi navod iz djela kojemu nema pristup, već je do navoda došao posredstvom drugog rada u kojem je izvorni rad citiran. Ovaj način citiranja treba izbjegavati gdje god je to moguće, odnosno uvijek treba pokušati pronaći izvorno djelo. Ako to nije moguće, u **referencijama se navodi rad koji je zaista korišten**, a ne rad u kojem je informacija primarno objavljena.

Primjer:

U tekstu:

„Prema istraživanju Straussa i Thomasa, kako navode Edwards i Langpap (5), manjak informacija utječe na loš odabir...“

Referencija:

Edwards JHY, Langpap C. Fuel choice, indoor air pollution and children's health. Environment and Development Economics. 2012;17(4):379-406.

Sastavni dijelovi referencija

- **Autor/i**
 - Ako djelo ima do šest autora, navode se svi. Ako djelo ima više od šest autora, navode se prvih šest, a svi ostali označuju se kraticom **i sur.** (i suradnici, u engleskom jeziku koristi se latinska kratica *et al*). Prvo se navodi prezime, a potom inicijal(i) imena. Više inicijala imena iste osobe piše se bez razmaka.
- **Urednik/ci**
 - Navode se jednako autorima i dodaje se kratica **ur.** (u engleskom jeziku editor ili editors.)
- **Naslov i podnaslov rada**
 - Prepisuju se iz izvornika i međusobno odvajaju dvotočkom. Samo prva riječ naslova i vlastita imena (osobna, zemljopisna i dr.) pišu se velikim početnim slovom.
- **Naslov časopisa**
 - Naslovi časopisa skraćuju se sukladno sustavu koji koristi MEDLINE. Popis kratica dostupan je na adresi <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/nlmcatalog/journals>.
 - Naslov časopisa se ne skraćuje ako se on ne nalazi na prethodno navedenom popisu kratica
- **Numerički podaci o časopisu**
 - Arapskim brojkama upisuju se podaci koje možete pronaći u samome izvorniku ili u nekoj bibliografskoj bazi podataka i to sljedećim redom: godina, volumen ili svezak, sveščić ili broj (engleski issue ili number – no.), dio (engleski part), dodatak (engleski supplement ili suppl.), stranice (engleski pages). Broj sveščića upisuje se u okruglu zagradu, a obvezno ga je upisati ako paginacija (numeracija) svakog sveščića počinje od 1. Ako ne možete prepoznati broj/sveščić časopisa (primjerice, kad su sveščići uvezani), taj se podatak može izostaviti. Stranice rada se upisuju od prve do zadnje, a bez ponavljanja zajedničkog dijela.
- **Izdanje knjige (osim prvoga)** navodi se rednim brojem i kraticom **izd.** Rednom broju sveska knjige (ako je djelo u više svezaka) prethodi oznaka **sv.**
- **Grad izdavanja**
 - Upisuje se prvi grad naveden u izvorniku, a za ostale se dodaje **etc.**
- **Izdavač/i** se prepisuju iz izvornika.

- **Godina izdavanja** se prepisuje s naslovne stranice, a ako nije navedena godina izdavanja bilježimo godinu copyright-a © koja se često nalazi na poledini naslovne stranice.
- **Stranice knjige** navode se samo ako se citira dio knjige, a prethodi im oznaka **str.** (engleski p.)
- **Poglavlje u knjizi** opisuje se najprije autorima i naslovom poglavlja nakon čega slijede podaci o knjizi. Ispred navođenja urednika knjige stavlja se riječ **U:** (engleski in:).
- **URL / Web adresa** obvezno se navodi za mrežne izvore.
- **Datum korištenja/pristupa** obvezno se navodi za mrežne izvore.
- **DOI** ako postoji obvezno se navodi za mrežne izvore

Pri oblikovanju referencija obvezno je pridržavati se propisanog oblika interpunkcije.

Za dodatne informacije pogledajte:

- Samples of Formatted References for Authors of Journal Articles [Internet]. Bethesda (MD): National Library of Medicine (US); 2003 - [ažurirano 11.02.2016; pristupljeno 16.03.2016]. Dostupno na: https://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html
- Patrias K. Citing medicine: the NLM style guide for authors, editors, and publishers [Internet]. 2. izd . Bethesda (MD): National Library of Medicine (US); 2007 - [ažurirano 02.10.2015.; pristupljeno 16.03.2016]. Dostupno na: <http://www.nlm.nih.gov/citingmedicine>

Primjeri

KNJIGA

uobičajeni oblik	Prezime autora Inicijal imena. Naslov: podnaslov. Izdanje (ako nije prvo) . Mjesto objave: Izdavač; godina.
do 6 autora / urednika	Bodenheimer HC Jr, Chapman R. Q&A color review of hepatobiliary medicine. New York: Thieme; 2003. Friedman EA, L'Esperance FA Jr, ur. Diabetic renal-retinal syndrome: pathogenesis and management update 2002. Boston: Kluwer Academic; c2002. Str. 246.
više od 6 autora / urednika	Fauci AS, Braunwald E, Kasper DL, Hauser SL, Longo DL, Jameson JL i sur., ur. Harrison's principles of internal medicine. 17. izd. New York: McGraw Hill; 2008.
ustanova kao autor	American Association of Neuroscience Nursing. AANN core curriculum for neuroscience nursing. Bader MK, Littlejohns LR, ur. 5. izd. Glenview, IL: American Association of Neuroscience Nurses, c2010.
e-knjiga	Patrias K. Citing medicine: the NLM style guide for authors, editors, and publishers [Internet]. 2. izd. Bethesda (MD): National Library of Medicine (US); 2007 - [ažurirano 02.10.2015.; pristupljeno 16.03.2016.]. Dostupno na: http://www.nlm.nih.gov/citingmedicine

DIO KNJIGE

poglavlje u knjizi	Alexander RG. Considerations in creating a beautiful smile. U: Romano R, ur. The art of the smile. London: Quintessence Publishing; 2005. Str. 187-210.
članak u zborniku s konferencije	Christensen S, Oppacher F. An analysis of Koza's computational effort statistic for genetic programming. U: Foster JA, Lutton E, Miller J, Ryan C, Tettamanzi AG, ur. Genetic programming. EuroGP 2002: Proceedings of the 5th European Conference on Genetic Programming; 2002 Apr 3-5; Kinsdale, Ireland. Berlin: Springer; 2002. Str. 182-91.

tablica / slikovni materijal	Lashley FR. Clinical genetics in nursing practice. 3.izd. New York: Springer Publishing Company; c2005. Slika 2.5, Meiosis with two autosomal chromosome pairs; str. 27-8.
------------------------------	--

ČLANAK U ČASOPISU

uobičajeni oblik	Prezime autora Inicijal imena. Naslov članka. Skraćeni naslov časopisa. Godina objave; broj volumena(broj sveščića):brojevi stranica.
do 6 autora	Halpern SD, Ubel PA, Caplan AL. Solid-organ transplantation in HIV-infected patients. N Engl J Med. 2002;347(4):284-7.
više od 6 autora	Rose ME, Huerbin MB, Melick J, Marion DW, Palmer AM, Schiding JK, i sur. Regulation of interstitial excitatory amino acid concentrations after cortical contusion injury. Brain Res. 2002;935(1-2):40-6.
organizacija kao autor članka	American Diabetes Association. Diabetes update. Nursing. 2003 Nov;Suppl:19-20, 24.
članak objavljen u e-obliku prije tiskanog izdanja	Bakkehaug JP, Naesheim T, Torgersen Engstad E, Kildal AB, Myrmel T, How OJ. Reversing dobutamine induced tachycardia using ivabradine increases stroke volume with neutral effect on cardiac energetics in left ventricular postischaemia dysfunction. Acta Physiol (Oxf). 2016 May 4. doi: 10.1111/apha.12704. [Epub ahead of print]
članak objavljen u dodatku (engleski supplement)	Geraud G, Spierings EL, Keywood C. Tolerability and safety of frovatriptan with short- and long-term use for treatment of migraine and in comparison with sumatriptan. Headache. 2002;42(Suppl 2):S93-9.
članak koji ima Digital Object Identifier (DOI)	Zhang M, Holman CD, Price SD, Sanfilippo FM, Preen DB, Bulsara MK. Comorbidity and repeat admission to hospital for adverse drug reactions in older adults: retrospective cohort study. BMJ. 2009 Jan 7;338:a2752. doi: 10.1136/bmj.a2752

članak dostupan samo u e-obliku	Eriksson H, Milberg A, Hjelm K, Friedrichsen M. End of Life Care for Patients Dying of Stroke: A Comparative Registry Study of Stroke and Cancer. PLoS One [Internet]. 2016 Jan 4 [pristupljeno 04.05.2016.];11(2):e0147694. Dostupno na: http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0147694
---------------------------------	---

E-IZVORI

Blog	Holt M. The Health Care Blog [Internet]. San Francisco: Matthew Holt. 2003 Oct - [pristupljeno 13.02.2009.]. Dostupno na: http://www.thehealthcareblog.com/the_health_care_blog/ .
članak objavljen u sklopu bloga	Skariah H. The tooth booth dental blog [Internet]. Mississauga (ON): Hans Skariah; 2004 - . Dental did you know: breastfeeding duration and non-nutritive sucking habits; 2009 May 18 [pristupljeno 20.06.2009.]. Dostupno na: http://dentaldude.blogspot.com/2009/05/dental-did-you-know-breastfeeding.html
slika s interneta	McCourtie SD, World Bank. SDM-LK-179 [slika s interneta]. 2009 Apr 29 [pristupljeno 14.06.2010.]. Dostupno na: http://www.flickr.com/photos/worldbank/3486672699/
Wikipedia	Wikipedia: the free encyclopedia [Internet]. St. Petersburg (FL): Wikimedia Foundation, Inc. 2001 – Ebola virus epidemic in West Africa; [ažurirano 28.05.2015; pristupljeno 18.8.2015.]. Dostupno na: http://en.wikipedia.org/wiki/Ebola_virus_epidemic_in_West_Africa .

IZVJEŠĆA

Izvješće [tiskano]	Lourey C. A contributing life: the 2012 national report card on mental health and suicide prevention. Sydney: National Mental Health Commission; 2015. * Izostaviti broj izvješća ako ta informacija nije dostupna.
Izvješće objavljeno na internetu	Lourey C. A contributing life: the 2012 national report card on mental health and suicide prevention [Internet]. National Mental Health Commission [pristupljeno 29.06.2015.]. Dostupno na: http://www.mentalhealthcommission.gov.au/media/39273/NMHC_ReportCard_Lo

	res.pdf *Izostaviti broj izvješća ako ta informacija nije dostupna.
Izvješće objavljeno na internetu bez navedenih autora	Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Hrvatski zdravstveno-statistički ljetopis za 2014. godinu. Poljičanin T, Benjak T, ur. [Internet] Zagreb: Hrvatski zavod za javno zdravstvo; 2015 [pristupljeno 04.04.2016.]. Dostupno na: http://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2015/05/ljetopis_2014.pdf

BAZE PODATAKA

Cochrane Review	Hobson SR, Mockler JC, Lim R, Alers NO, Miller SL, Wallace EM. Melatonin for preventing pre-eclampsia. Cochrane Database Syst Rev [Internet]. 2015 [pristupljeno 24.06.2015.]. Dostupno na: http://onlinelibrary.wiley.com/enhanced/doi/10.1002/14651858.CD011657/
UpToDate	Marion, DW. Diaphragmatic pacing. U: UpToDate, Post TW ur. UpToDate [Internet]. Waltham, MA: UpToDate; 2013 [pristupljeno 25.11.2013.] Dostupno na: http://www.uptodate.com

OSTALE VRSTE PUBLIKACIJA

Diplomski rad	Stojanović M. Zbrinjavanje politraumatiziranog pacijenta u objedinjenom hitnom bolničkom prijemu. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet; 2014.
Diplomski rad dostupan u e-obliku	Stojanović M. Zbrinjavanje politraumatiziranog pacijenta u objedinjenom hitnom bolničkom prijemu [Internet]. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet; 2014 [pristupljeno 02.05.2016.]. Dostupno na: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:105:925478
Doktorska disertacija	Andrijević-Derk, B. Morfološke i angiografske promjene periferne mrežnice u bolesnika sa senilnom makularnom degeneracijom [disertacija]. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet; 2015.

<p>Natuknica u enciklopediji kada nije naveden autor natuknice</p>	<p>Oxford dictionary for scientific writers and editors. Oxford: Clarendon; 1991. Parabola; str. 89.</p>
<p>Natuknica u enciklopediji kada je naveden autor/i natuknice</p>	<p>Robinson A, Fridovich-Keil JL, Fridovich I. The principles of genetics and heredity. U: The new encyclopaedia Britannica. 15. izd. Vol. 19. Chicago: Encyclopaedia Britannica, Inc.; c2002. Str. 699-740.</p>
<p>Natuknica u e-enciklopediji kada je naveden autor/i natuknice</p>	<p>Murchison DF. Dental emergencies. U: Merck Manual of Diagnosis and Therapy [Internet]. 18. izd. Whitehouse Station (NJ): Merck; 2009 [ažurirano 10.03.2009.; pristupljeno 23.06.2009.]. Dostupno na: http://www.merck.com/mmpe/sec08/ch096/ch096a.html?qt=dental&alt=sh</p>
<p>Rječnik</p>	<p>Oxford concise medical dictionary. 9. izm. izd. Oxford: Oxford University Press; 2015. Hebephrenia; str. 241.</p>